

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Desssewffy-tér 7. szám alatt	Telefon szám 124. Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.	A kiadóhivatal vezetője: Réthy László.
--	---	--	---

A t. Ház munkaképessége.

Makó, május 9.

Megint elnapolás és megint szünetel a t. Ház. Bizonyára a hipokrizis egy neme volna az, ha sópáncodnánk a törvényhozás háznak munkaképtelenségén. Hisz a technikai obstrukció az oka a munkaképtelenségnek; a technika jogosultságát pedig elismertük már annál fogva is, mert áldástalan működést fejtett volna ki a Ház, ha munkaképesség esetén csak a véderőjavaslatot szállította volna Bécsnek és a választójogot sutba dobták volna. Akkor inkább legyen munkaképtelen a t. Ház.

Mindamellett nem tagadjuk, hogy igenis örvendetes volna, ha a törvényhozó testület megint dolgozni tudna és az egysúly az országban újra helyreállna. Isten a megmondhatója, mennyi mindenre van szüksége ennek az országnak! Hány sebből vérzünk és mi mindent kell a törvényhozásnak pótolnia, hogy a múlt és közelmúlt mulasztásait helyrehozza. Nem vagyunk, fájdalom, olyan gazdagok hogy az idővel olyan könnyen bánhatnánk.

De ha nyugalomra, békére, intenzív munkára igenis szüksége van az országnak, azt legelső sorban a kormánynak kell megértenie és átértenie. Mindig az ellenzék okolta a kormányt a Ház munkaképtelenségének megakasztása miatt. Ha az ellenzék engedne, ha méltányos volna, belátná az elodázhatatlan állami és törvényhozási teendőik szükségességét, akkor az ország könnyen eljuthatna a békehez.

Soha sem mondták, sohasem hangoztatták, hogy a méltányosság csak kölcsönös lehet és sohasem egyoldalú. Amíg Bécsnek és Bécs magyar exposituráinak a kormányzatban sohasem jutott eszébe engedni és a méltányosság álláspontjára helyezkedni, addig ugyan ezek mindig engedékenységet és méltányosságot követeltek a harcoló ellenzékétől. Ez az örület volt az, ami a technikai obstrukciót fenntartotta és szükségszerűen megakasztotta a Ház tevékenységét.

Most történik először, hogy a józanság egy neme szállta meg a kormányzatot. Ime, eljutottak oda, ha a látszat nem csal, hogy a kor-

mány, talán Bécs beleegyezésével komolyan számot vet az ellenzék követeléseivel és hajlandó méltányosságra. Belátta, hogy az engedékenység nem lehet egyoldalú.

De vajon le tudja-e küzdeni a kormány az akadályokat? Ez a kérdések kérdése. Nem azokat az akadályokat értjük, amelyek Bécsben vannak, hanem azokat, amelyekkel idehaza kell megviaskodni a kormánynak. Vajon félreállnak-e az utból az eddigi kerékkötők? Vajon leszerelnek-e azok, akik meggömböredtek arra a gondolatra, hogy a népek jogokat kell adni? Tisza István ugyan azt moadtta, hogy aki vezetni akar, annak meg kell tanulnia az engedelmességet. De kérdés, hogy a gyakorlatban követi-e Tisza ezt a tételt és nem tartja-e, hogy csak az ellenzéknek kell engedelmeskednie?

Ezen múlik a béke és ettől függ a t. Ház munkaképessége.

A politikai helyzet.

Provizórium vagy junktim.

A formális tárgyalások még nem kezdődtek el. Ma még csak előzetes tájékozódások folynak és mindaddig konkrét lépés a béke tekintetében nem történhetik, amíg a miniszterelnök a választójog tekintetében nem fixirozza álláspontját és a véderőprovizóriumra vagy a junktimra vonatkozólag hivatalos nyilatkozatot nem tesz. Bécsből azt jelentik, hogy ott, bár a végleges véderőreform tárgyalását óhajlják, nem zárkoznak el attól, hogy a végleges véderőreform hatálya egy év múlva kezdődjék el, erre az egy évre pedig a felemelt unjonclétszám kérsék.

Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnapi audienciája és Bécsben folytatott tárgyalásai is állítólag e körül forognak, mert mindinkább előtérbe lép az a meggyőződés, hogy ha a kormánynak sikerül is olyan választójogi tervezetekkel előállni, amelyek a képviselőház nagy többségét kielégítik, az esetben is csak akkor létesülhet a béke, ha a véderőreform és a választói törvényjavaslat tárgyalása és életbeléptetése között valamelyes junktim létesül.

Egy lap munkatársa felkereste Justh Gyulát és Désy Zoltánt, akik a következőkben nyilatkoztak a

béke kilátásairól, a provizórium és a junktim kérdéseiről.

Justh Gyula: Arról, hogy a tárgyalások mikor kezdődnek, pozitív értesülésem nincs. Bizonyosan előbb nem, míg a miniszterelnöknek újabb választójogi tervezete el nem készül. A mennyiben ez hozzám jut, nyomban közlöm azt pártom vezértagjaival és lehetőleg a párt összes tagjaival és érdemleges választ csak azután adunk és adhatunk a miniszterelnöknek.

Désy Zoltán: Köztudomású az, miszerint én már ősztől kezdve ismételtan tanujelét adtam annak, hogy a békét komolyan óhajtom. Ez az álláspontom ma is és örvendeni fogok, ha a miniszterelnök és a Justh párt közötti tárgyalások célhoz vezetnek. A mint már többször jeleztem, a rezolúció kérdésénél az ismert módon való elintézése reám nézve azt a kényszerhelyzetet teremti, hogy a végleges véderőreform megalkotását arra az időre igyekezzem elhalasztani, a midőn a véderővel összefüggő közjogi kérdések tisztázhatók lesznek; vagyis most már — tekintettel különösen a miniszterelnök tegnapi beszédére, melyben a véderőreform 43 §-ának kihagyását nem helyezte kilátásba még határozottabban a provizórium mellett foglalkozást. Önként értendő, a provizórium csak részletét foglalhatja magában a végleges reformban kontemplált újoneklétszámemelésnek.

A választójogra vonatkozólag annak a meggyőződésnek adtam kifejezést, hogy az ellenzék joggal követelheti, hogy a kormány programjában vállalt kötelezettségének a választói jog tekintetében tegyen eleget, tehát kötelezze magát záros határidő alatt benyújtani a választójogi javaslatot, a melynek fixpontjait már most adja meg oly módon, hogy mindenki tisztában lehessen, mi a kormány álláspontja a főbb elvekre vonatkozólag. Így tudnunk kell, mi lesz az általános alapja és mi a kormány álláspontja a titkossággal szemben.

A polgármester ügye.

A semmibe nézett város.

Makó város egész közönsége óriási felháborodással vette tudomásul a „Makói Független Újság” utján a város polgármesterének merőben kicsinyes okból történt megfontolatlan fegyelmi alávonását. Mindenki az aispán szálmassan személyes bosszujának, melyet a polgármester ellen érez, de más oldalról még a város közönsége ellen való csunya manőver-

nek is tartja ezt az oktalan intézkedést.

Más körülmények közt köteles tisztelettel kellene fogadnunk minden hatósági határozatot, a mely ellen — tudjuk — meg van a törvényes jogorvoslat, a melylyel a helytelen intézkedésekre orvosiás kereshető, de a mikor ilyen szembezőkőken személyes és kicsinyes indokok a rugói valamely nagy érdekeket érintő határozatnak, igazán a legélesebben kell szembezállanunk a dzsentri-igazságszolgáltatás különben is sokszor megbotránkozató kedvteléseivel ellen.

Makó város polgársága bizonyára méltó bírálatban is részesíti ezt a dzsentri igazságszolgáltatást már a holnapi rendkívüli közgyűlésen, melyet Gera Samuel városi főjegyző összehívott.

Az összehívásra különben közvetlen okot Galambos Ignácnak a következő beadványa szolgáltatott:

Tekintetes Képviselőtestület!
Csanádvármegye közigazgatási bizottsága közérdekűnek tartotta, hogy egy, a nagyteendők mellett kevésbé fontos ügyben, a koresolyató vizónek fizukálaj lehetetlen evezetésének elmulasztása miatt ellenem fegyelmi eljárást rendeljen.

A képviselőtestület színe előtt leteit eskümböz hiven igyekeztem a város és a nagyközönség érdekeit hiven és önértzettel s mondhatom, önzetlenül szolgálai, a várost ugy a felső hatóságokkal szemben, mint kifele méltóan képviselői és tárdadságot nem kimélve, mindent megtenni, ami, szerény neszetem szerint, a város és polgárság érdekeinek javára szolgálhat.

Azon megbélyegzés után azonban, amivel a közigazgatási bizottság, egy magában véve alig figyelembe vehető ügyben és mondhatom hibámon kívüli okból, megbélyegezni jónak látott, — mindaddig, míg ezen fegyelmi ügy — remélhetőleg teljes rehabilitátsommal befejezt nyer — önértzettel a város képviselőjéül sehol meg nem jelenhetek s az ügyeket oly tekintélylyel, mint a minót a helyesen felfogott fegyelem és a közigazgatás érdeke megkiván, — el nem láthatom.

Éppen azért s mert a megbélyegzés szülte lelki állapotban, s megrogált egészségemre tekintettel, — a város ügyeinek olykénti vezetése, mint a minót az ahhoz füzött nagy érdekek megkivánják, a lehetetlenséggel határos, tiszteletteljesen kérem a Tekintetes Képviselőtestületet, miként részemre a fegyelmi ügy jogérvényes befejezéséig, — amelynek útjába semmi akadályokat gördíteni

Van szerencsém a mélyen tisztelt vásárló közönséget értesíteni, hogy úgy a „FÖTÉRI” valamint a „TULIPÁN” fiók

üzletem áthelyezése miatt

folyó évi május és június hónapokban az eddigi szigoruan szabott áraimból

10 százalék engedményt

nyujtok.

Kiváló tisztelettel

NEUMANN ZSIGMOND.

nem szándékozom, — szabadság időt engedélyezni méltóztassék.

Közel négy éve szolgálom a várost, tölem felhető becsületességgel és önzetlenséggel, — a magam részére soha semmit nem kérve — most azonban az első szerény kéresemet azon bizalomteljes reménnyel terjesztem elő, hogy a Tekintetes Képviselőtestület hű szolgálójának ezen első kérését megtagadni nem fogja.

Makó, 1912. évi május hó 8 án.
Dr. Galambos Ignác sk.
polgármester.

Értjük a polgármester nagyon is kellemetlen helyzetét, melybe a vármegyei határozat sodorta, de más oldalról meg vagyunk győződve, hogy ha a holnapi közgyűlésen látni fogja, hogy ebben az ügyben a város egész közönsége osztatlanul ő mellette és osztatlanul az alispáni meggondolatlanúság ellen foglal állást, bizonyára nem fog nagy jelentőséget tulajdonítani ő sem ennek a dzsentri-kiroccanásnak, hanem fölényesen néz el a fölött és a város első, hűséges tisztviselőjéhez méltóan képviseli e város polgárságát a holnap után beálló szép ünnepségünkön is és az ilyen csipkedések által nem érthetően vezeti és végzi tovább is városunk fontos közegeit.

Különben éppen az ünnep előtt való helyzet tart vissza bennünket attól, hogy már most rá ne mutassunk a vármegyei határozat egyik olyan állítólág tilkos indokára is, a melynek hallatán minden józan emberi érzés és gondolkodás kell, hogy még inkább felháborodjék, de a melyet szinte még a vármegyei urak részéről se tartunk olyanoknak, a mit mertek volna elkövetni. Mihelyt azonban elmúlik az ünnep, vissza kell érte térnünk már csak azért is, hogy a városban hangzó szóbeszédde szemben az úgy ez a része a nyilvánosság előtt tisztázódjék.

Az alispáni intenció alapuló határozat különben — meg vagyunk győződve — éppen semmit se fog rontani a mi felekezeti különbség nélkül tartandó ünnepségeinknek komoly méltóságán.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság” mindent megír, semmit se hallgat el.

Szomoru nászut.

Szerelem és száz korona.

Távirat érkezett a kanizsai rendőrségre a szombathelyi rendőrkapitányságtól ezzel a tartalommal:

Sivák István 22 éves kishögös apjától száz koronát ellopott és egy Benák Regina nevű hajadonnal elszökött. Újukat Nagykanizsa felé vették. Kérem elfogatni.

A megszőkött szerelmes pár ugyanis már esztendők óta ismeri egymást. Nap-nap után találkoztak és boldogan szövögették a jövőndő ügynevezett fonalat. A leány szülei hallani sem akartak arról, hogy leányuk egy cigányhoz menjen feleségül. Regina azonban kijelentette szülei előtt:

— Asszony, asszony akarok lenni. Sivákot szeretem és ha nem egyeznek bele házasságunkba, megszőkönk.

Igy tettek. Megszökötek. A fiu, Sivák lopott száz koronát és vonatra ültek. Ment a gőzös, a nagy

fekete, pőfékelő gőzös és vitte a nászutasokat, akik boldogok voltak, mint az ilyen esetben illik.

Megérkeztek. A távirat azonban már ott volt, sőt a pályaudvaron szolgálatot levő rendőrbiztosnál volt.

A nászutasok kiszálltak a vonatból és gondtalanul, vidáman sétáltak a Perronnon. Egyszer csak megjelent előttük a rendőrbiztos és a törvény nevében letartóztatta a nászutasokat. Sivák előtt egyszerre sivar lett a világ. Regina pedig sirni kezdett. A leggyorsabb uton a boldogtalanság és a rendőr karjába esett Sivák méltatlannak találta a helyzetet és megkérdezte a rendőrbiztosától:

— Miért tartóztat le?

— Lopott — volt a rövid, de velős válasz.

A nászutasokat bevitték a rendőrségre és külön-külön lezárták őket. A rendőrség táviratot menesztett és azt kérdezte, hogy mi történnék a szökevényekkel? Egy szót, egyetlen szót sürgönyöztek vissza Szombathelyről. Ez:

„Megtöztük!”

Es megtözték a fiut és semmit se találtak nála.

A szegény, szomoru szerelmes pár most lezárva van és izgatottan, türelmetlenül várják, hogy mikor nyílik meg börtönük ajtaja és mikor borulhatnak ismét egymás karjába.

A katonai fegyelem.

Közhuszár meg a tiszt kutyája.

Katonáknál tudvalevően a tiszturak az uristennél is nagyobb urak és a szegény közlegény vesztet a félelemtől, ha a hadnagy ur vagy a főhadnagy ur haragszik. A parancsot kutyakötelessége vakon és némán teljesíteni a közlegénynek, ha mindjárt emeletes ostobaság is az, amit „vezényelnek”.

A katonákra nehezedő szigorú fegyelemnek lett az áldozata vasárnap egy szerencsétlen közhuszár, akire egy katonatiszt rábízta a kutyáját. A kutya kiugrott a robogó vonatból és a kötelességtudó fiu annyira retegett a reá váró büntetéstől, hogy a kutya után ugrott és összezúzta magát.

Demeter Lajos 12-ik huszárezredbeli közlegény vasárnap a temesvári személyvonattal igyekezett Budapestre. Egy kutyát vitt magával, amely ezredének egyik tisztjéé.

A kutya Nyáregyháza és Monor között kiugrott a vonatból.

Amikor a huszár ezt látta, a robogó vonatból a kutya után ugrott. Összezúzott testtel terült el a vasúti vágányokon. A vonatot hirtelen megállították, az életveszedelemesen sebesült közhuszárt a vonatra tették és Budapestre vitték. A XVI-os számú helyőrségi kórházban helyezték el.

Allítsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot megtalálja benne, amire szüksége van.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Május 10. Péntek Római kath. Antonin p. Gőr. kath. Aprilis 26. Simon. — Nap két 4 óra 33 perccor, nyugszik 7 óra 21 perccor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változókonny idő várható, hűsüléddel és sok helyütt esapadékkal. — Sürgönyprognozis: Változókonny, hűvös, sok helyütt esapadékkal. Délműmérséklet: 18-2 Celsius.

— Alakuló gyűlés. A városi tanács a megválasztott iparhatósági megbizottakat folyó hó 16 án déli előtt 11 órára alakuló gyűlésre hívta össze. A tanács tudatta az iparhatósági megbizottakkal azt is, hogy az alakuló gyűlésen meg nem jelenőket a törvény értelmében bírságot kell fogja.

— Egy indítvány sorsa. Nehány nappal ezelőtt már megírtuk, hogy Szakács Gábor városi képviselő indítványt adott be a városhoz, melyben azt javasolja, hogy a közgyűlés tiltsa el a gazdasági szakiskola igazgatóját a lovak, tehenek és baromfiak tartásától. A városi tanács mai ülésében tárgyalta az indítványt és mint törvénytelen a napirendről levenni javasolja a közgyűlésnél.

— A marosi fürdőt bérbe adják. A városi tanács mai ülésében foglalkozott a marosi közfürdő ügyével is. Elhatározta a tanács, hogy a közfürdőt három évre bérbe adja. Az árverési feltételeket jóváhagyás végett a közgyűléshez be fogja terjeszteni.

— Lemondott mezőrendőr. Cseh Mihály mezőrendőr ma beadványt nyújtott a városhoz, melyben bejelentette, hogy állásáról lemond.

— A képiállításról. Ma nyílt meg a Solymosi féle kiállítás. A tárlat anyaga oly gazdag művészi nevekben és kiállításban, hogy azzal holnapi számunkban részletesen foglalkozunk. A cikk megírására művészi munkatársunkat kértük fel.

— Tűz a vidéken. Az éjjel valaki bosszúból felgyújtotta Puskás Lajos dombiratosi lakos szalmakazalját, mely porrá égett A kár 800 korona. A csendőrség erőlyesen nyomozza a gyújtogatót.

— Jogerős a Zsilinszky fiuk fölmentése. A megsemmisített gyulai esküdtszéki tárgyalás után a budapesti esküdtbírótság is fölmentette Zsilinszky Gábort és ifju Zsilinszky Endrét, mivel az esküdtök nem találták bűnösnek őket abban, hogy Achim L. Andrászt megölték. A Kuria már nem jut szóhoz ebben az ügyben, mert a koronauügyesség saját hatáskörében visszavonta a főügyész helyettes semmisségi panaszait. Ezzel a felmentő ítélet automatikusan jogerőssé lett. Ezzel az izgalmas bűnügy véget ért, több szó nem esik a parasztkirály haláláról.

— Mostoha anya és fia. Pavleti Mátyás csanádapácai fiatal ember állandóan hadi lábón állott Deák Viktor nevű mostoha anyjával. Az összeszólalkozás napirenden volt közöttük. Tegnap is valami fölött összeveszték. Szóváltás közben a fiu székét kapott fel és azzal sújtott mostoha anyja felé, ki könnyebb sérülést szenvedett. A brutális fiatal ember ellen megindították az eljárást.

— Föltámadt a sirban. Lembergől táviratozzák: A Przemysl közelében levő Zuravica helységben borzalmas eset történt. Hassny nagybirtokost temették és a pap befejezén imáját, már földet borították a koporsóra, mikor a fedele gyengén mozogni kezdett és a sirüregből elfojtott kiáltások hallatszottak. Oriási pánik tört ki, a gyászoló gyülekezet egy része elfutott, de a bátrabbak kiemelték a

koporsót a sirgödörből és fölfeszítve a fedelet, kiemelték belőle a tetszhalott Hassnyt. Fél óra múlva az imént még koporsóban fekvő ember idegen segítség nélkül maga lért haza. A rettenetes tévedést az állatkém okozta, aki egyben halottkém is és aki konstátálta a halált az alig néhány napja betegeskedő birtokoson. A borzalmas kaland után Hassny most elég jól érzi magát.

— Meghalt az ijedtségtől. Várady Pál remaszombati református tanító neje a piacon volt, amikor arról értesült, hogy ég a házuk. A különben is idegbeteg asszony annyira megrémült, hogy összeesett és nyomban meghalt.

— A kinek szép, jó olesó falkárpitra (Tapéta) Linóleum padló szőnyegre van szüksége: forduljon bizalommal Jerk és Schusáicz Tapéta házához Wien 1. Meuer Markt, 3; ki ugy nagy árjegyzéket, mint költségvetést ingyen küld.

— Mai számunkban a Jenei Székely Lajos gyógyszerész ur hirdetésében közzétett Kochilin szőlőmoly és féregirtó anyagra itt is föl hívjuk olvasóink, különösen a gazdaközönség figyelmét. A Kochilint a kecskeméti híres kertészetben a múlt évben már rendkívül sikerrel használták, ugy a szőlő, mint a gyümölcsfáknál.

— Olvasóink figyelmét ezuton is föl hívjuk a Wertzberger Fanny mellfűző hirdetésére.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek. Aranyossy Béla Kőrösi Irma Margittal, Rác Mihály Szekeres Máriával. Elhaltak. Fekete Károly 18 éves, Nagy Ferenc 54 éves korában.

Tyukpirulák és a cigaretta.

Hogy jön a tyukpirula a cigarettához? A felelet olyan egyszerű! A padéi tanító ur bizony megtalálta a két dolog között a nexust.

A gyermekek, mint mindenütt a széles világon. Padén is szeretik a tiltott cigarettát. A padéi tanító ur pedig elvi ellensége a dohányynak, még a felnőtteknél is. Gondolkozni kezdett tehát, hogy a gyermekekből miként lehetne kiölni ezt a kárhazatos szenvedélyt. Aki gondolkozik, az rendszerint rá is jön a helyes gondolatra. Padén sem volt ez másképen s a padéi gyermekek egy napon apró, inkább fekete, mint barna pirulákat kezdtek nyelldeni, olyat, a melyet a tyuk elszór az udvaron. Nem mondhatni, hogy szívesen, inkább muszájból, mert kényszerítette őket a tanító ur suhogó pálcája.

A gyógyszer nyenesen hatott. A gyermekek attól fogva enni sem tudtak, kevésbbé dohányozni. A dolog tehát rendben lett volna, ha a padéi gyermekek között járványosan fel nem lép bizonyos, néven meg nem nevezhető, kevésbbé kívánatos, de rendellenes életszeri működés. A padéi szisztéma ekként nyilvánosságra jutott, sőt az úgy a bíróság, a tyukpirula pedig annak asztalára került.

Három bír. harminc tanu, no még egy orvosszakértő foglalkozott a minap ezzel a felette egyszerű esettel. A harminc tanuról ne essék több szó. Gyerekes családapák voltak, akik szépen, okosan bevallották, hogyan kurálta ki a tanító ur apró gyermekeiket a kárhazatos bajból.

A szakértő ur azonban, aki felvilágosodott és nagy tudásu ember, ugy beszélt a törvényszék előtt, hogy a tyukpirula nem árt az emberi szervezetnek. Nem használ ugyan, de nem is árt. Bizonyára ugy vélekedett a szakértő ur, hogy miért legyen a fenýomadár különb, mint az egyszerű, közönséges jóra való

háziyuk. Azután meg az is végig-cikázhatott a szakértő ágyán, hogy elvégre a kiszívetésü padéi tanító nem adhat fenyvesmadár pirulákat egész sereg gyermeknek.

A bíróság — mit tehetett egyebet — felmentette a tanító urat és így a tyukpirulás most már diadalmasan és törvényesen bevonult a gyakorlati életbe.

Ha látnak most már dohányméreg-től agyonkínzott embereket, akik nem tudnak lemondani átkos szenvedélyükről, kérem, utasítsák őket a padéi nikotintanítóhoz.

IRODALOM.

Anatole France : A Pinguinek szigete.

A ma élő franciák között kétségtelenül Anatole France-nak tolla a leginomabb, a legmélyebb gondolkozás a legkönnyedébb kifejezőmóddal egyesül műveiben. A mélységes eszméket a legtetszesebb drapéria mögé rejti el. Nevetve, mosolyogva, tréfálva és enyelegve rántja le a leplet intézményekről és emberekről egyaránt. Azért van olyan nagy hatása társadalmi regényeinek és a *Pinguinek szigete* azért a legolvasottabb könyvek egyike. A szatirikus társadalmi regénynek örökké klasszikus mintaképe marad. Csupa báj, csupa leheltszerű finomság és elragadó kedvesség. Isteni gunnyal mutat rá nagyüszteletben álló hagyományok cseppet sem tiszteletreméltó eredetére és arra, hogy az idők ködében mint kapnak jelentéktelen apróságok gigási arányokat. Egy képzelt népek: a pinguineknek történetében valamennyi nép hibáit osztorozza. A pinguin-nép újabb története nem egyéb, mint a francia köztársaság régiebb és újabb eseményeinek kacagató karrikatúrája. Anatole France-nak ezt a remekművét az teszi különösen élvezetessé, hogy szerzője sohasem dolgozik doronggal, finom guny, metsző szatíra, mosolygó fensőbbesség az ő fegyvere. Ha mesél: bübajos, ha elmélkedik: könnyed, ha gunyolódik és tréfálkozik: olmas. Félíg a voltairianusokra, félíg az epikusokra emlékeztet. Nem veszi tulságosan komolyan nagy ügyeinket, de viszont a legjelentéktelenebb apróságban is lát valamit, a mi megérteti annak szükségességét. A *Pinguinek szigete* jó könyv, kedves könyv és a mellett csupa művészet. Egyike azoknak a munkáknak, melyek után úgy érezzük magunkat, mintha megfürdött volna a lelkünk derűben és fényben, a művészet mindent megtisztító forrásában. Az *Athenaeum Könyvtár*, mely kötetekinek páratlanul szép kiállításával és szokatlan olcsóságával olyan nagy népszerűséget szerzett már eddig is, a *Pinguinek szigete*vel bizonyára még csak megnöveli olvasóinak nagy táborát. Ezt annál inkább hisszük, mert *Böloni György* fordítása mintaszerű. Anatole France stílusának szépségeit és finomságait nagy ügyességgel tükrözteti vissza. A szép könyv ára, az *Athenaeum Könyvtár* izléses kötésében és *Basch* Arpad művészi borítékában 1 korona 90 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

Friss

törköly-mag

sovány sertéseknek és apró jószágnak való. — Iritz Sámuel özv. cégnél kapható.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Május 10-én, pénteken: Paraszt-becsület (megjött a papa.)

Május 11-én, szombaton Kis gróf.

Május 12-én, délután nincs előadás, este Csizmadia mint kísértet.

Az élő halott.

Ma este Tolstoj nemes filozófiája vonult be pár órára a makói Hölösi Kornélia-színház falai közé s közönségünk nagyon szívesen fogadta a nagy altruista bölcs szemléletét. A szeretet gondolkozásának meleg takarója alatt megrázó tragédia „Az élő halott”, mely Prottassov Fedor (Thury Elemér) tragikumát viszi színpadra. A nemesen komoly színműnek az előadása is minden ízében méltó volt a darabhoz. Thury Elemér hatalmas művészete mai alakításában a lelkünkbe vágott, megrázott s magával ragadott és könnyeket facsart szemekből. Különösen Pjetuskowal való jelenetében, még inkább a vizsgálóbíró előtt a mai társadalmi rend ellen való háborgásában emelkedett hatalmasan magasra e nagy művész színészi zseniálása. Zöldi Vilma szintén az a nagy művésznő, a kit multkori első fellépte után megismertünk. Annyi közvetlenséggel, tiszta megértéssel és érzéssel játszotta meg a Lira szerepét, hogy játéka bármily nagy színpadon is elsőrangúnak vált volna be. Kivülők *Peterdy* Etelka Masa cigányleány szerepében szokása sz.rinti bájjal s kedvességgel játszott. Jók voltak Dinnyési, Aranyossiné, Tarnay a férfiak közül pedig Szigeti, Vajna és Dobos. A két főszereplőt Zöldit és Thuryt tüntető lelkesedéssel ünnepelte a közönség mai játékukért.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (59)

Két fiatal szív szomorú végzete.

ELSŐ RÉSZ.

VIII.

Nem tudta megmagyarázni neki a nyugtalanságát s beérte azzal, hogy elbeszélje a fel- és leszállás eseményeit; könnyedén átsiklott Simononnal töltött magános percin s nagy fáradság ürügye alatt a szobájába húzódott vissza.

Nem is jött le, csak edégre, hogy atyjának is azt a rövid elbeszélést tegye, aki különben nagyon szórakozottan hallgatoit rá.

Rosz éjszakája volt, álmát kínos lidércnyomások szakították félbe.

Amint aludt, látta, hogy sziklás meredeken jár a Simonne társaságában; néha-néha kisiklottak a lábani s érezte, hogy gurul le a mélybe, mig a talaj fölé hajolva a lányka szörnyűködve nézi őt, mint tűnik el a mélység fenekén.

Reggel egészen lázasan kelt fel s rosszullete még inkább fokozódott, mikor megtudta, hogy Filoméla aznap nálok fog dolgozni.

Kellemetlen érzéssel lépett be délben az ebédlőbe, mert tudta hogy a leányt is ott találja.

Ebéd után a szőlőbe ment ki s a diófák alatt egyszerre csak szemben találta magát a varrónóval, ki ezzel a kérdéssel fordult hozzá:

— Nos urfi, hát csakugyan örökre vége a mi szerelmünknek?

— Igen, felelte Jean: hasztalan volna kölcsönösen áltatnunk egymást; vége mindennek...

Sajnálom, hogy csalódtam bennem, de azt hiszem, becsületesen cselekszem, ha őszintén beszélek.

(Folyt. köv.)

!!!Kitüntetett szegedi cég!!!

Szép kitüntetés érte a szegedi

Schor Ottó

pálinkagyáros, bor és sör — nagykereskedő céget. —

Mint értesülünk, a párisi nemzetközi kereskedelmi és iparkiallításban a kiállítás első legnagyobb díjával a

Grand-Prix keresztes nagy aranyérem és diszoklevéllel tüntették ki saját gyártmányu likörjei és saját fűzésű gyümölcs pálinkáinak elsőrangú és kiváló minőségeért. — Főgyártója: JUHASZ JÁNOS. 518.

Csomagoló ujság-papír

kiló számra jutányosan kapható a **Makói Független Ujság**

o o kiadóhivatalában. o o

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:

Egész évre 14 Kor.

Félévre 7 Kor.

Negyedévre 3 K. 50 fill.

o o o Drótkerítések és köszörü kövek. o o o

Kolozsy Károly vas- és fűszerüzletében o

a világhírű

„Hercules” kerékpárok

szabadon futó, contra fékes, (biztonsági fék) Omega-gummival **Permetezők** kiviteliszélkazánnal stb. stb. o o o

Saját érdeke mindenkinek, hogy ott vásároljon, ahol mindent kap. E cégnél előnyösen vásárolhat, azt be igazolja egy próbavásárlás.

Ponyvák, zsákok és lópokrócok.

Egy fiut tanulónak mielőbb felveszek.

o o Festékek, firneisz, kekkő- és raiffa. o o

Teljes **szikvizgyári berendezéseket** szivizgépe t, is az őssz es hozzávalókat le gjobb szifonoat min. s zállit anak. **Dr. Wágner és Társai** Egyesült Gyárak Részvénytársaság Budapest, IX. Tinódy-utca 3. sz. Legnagyobb gyár e szakmában. Tessék i. sz. árjegyzékünket kérni és ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

MOTOROK benzin és lokomobilok Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás. **Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.** Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. 147 VEZÉRKÉPVISELŐ: **Gellért Ignác és Társa** Budapest, V., Koháry-utca 4. sz. (Alkotmány-utca sarok.)

Lapkihordó-fiuk felvétnek a kiadóhivatalban Tűzhely- és kellekék, rudvas, sodronyszeg.

Valódi Szántó-féle antinicolin szivarok hűvellyel rakásra.

Tubarózsa-krém és az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növeését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-rózsaszappan, 50 fillér. — Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill.

Mindenemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kochillia szőlőmoly és gyümölcs féreg irtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! --- Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszer-tárában
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, béreadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar **a Makói Független Ujság** hirdetés útján.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

Hagymatermelők figyelmébe!

Van szerencsém Makóváros és vidéke hagymatermelőinek szíves tudomására adni, hogy az általam fölalt, gyártott - s már szabadalmaztatott

hagymakaparó gép

a mai naptól kezdve már kapható.

Géppel emberi kéz nem versenyezhet, amennyiben

naponként 16--20 kislánc föld

munkáját végzi. Érdeklődők munkában megtekinthetik Nagy István 11. számú dái tanyáján.

Tisztelettel

Lipták Béla géplakatos, gépraktáros

Gépraktáramban (új kórházzal szemben is megtekinthető.

Könnyű kezelés! Bárki által azonnal használható!

Értesítés!

505

Tisztelettel értesitem Makóváros és vidéke hölgyközönségét, hogy

mellfűző mütermemet

folyó évi augusztus hó 1-éig ideiglenesen a Dégi-féle házba helyeztem át, Kertész Aladár butorraktóra mellé. Együttal van szerencsém tudatni, hogy már megérkeztek

a párisi eredeti selyem- és tricó modellek.

Tennisz-, korzó- és leányka fűzők, angol melltartók. Higienikus és legújabb ortopéd-vedfűzőket, hasköteket orvosi rendeletre készítek. — Vidékre szívesen kiküldöm mintaválasztékaimat az eredeti modellekből rendelésre, fazon próbálásra és vásárlásra. — Mindenemű tisztítást, javítást a legolcsóbban és legjobban készítek.

A mélyen tisztelt hölgyközönség kegyes pártfogását továbbra is kérve maradok — kiváló tisztelettel

WERTZBERGER FANNY,

mellfűző készítő Makó, (főtér,) Dégi F. bádigos mester házában.

NŐI FELÖLTŐK ORIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legújabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből a Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. Mértékszerűtől rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek! Agynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék

Keresztelő párnák fejkötők és himzet, pique paplanok. Női bluzók a legizlésebb kivitelben.

Szőrmeárúk, boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Legújabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legújabb divat szerint. **Pártos E. és Tsa** Makó, Főtér, (az Otthonkávéház mellett)

Uj férfi szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helyi és vidéki uri közönséggel, hogy a Csala-féle házban (Püspökház mellett)

uri- és magyarszabó üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legújabb divatu

angol, francia, brüni és hazai szövetekeket.

A legújabb, legdivatosabb szabás szerint készítek minden uri- és magyar ruhát. — Együttal előre is biztosítom a nagyérdemű uri közönséget, hogy úgy szabászatommal, mint legjobb minőségű szöveteimmel s üzletemből kikerült ruháimmal, legfőbb törekvésem lesz, hogy a mélyen tisztelt közönség minden tekintetben meglegyen elégedve. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Kecskeméti Mihály

férfi-szabó Makón. Kossuth-utca, (Csala-féle ház.)

Megérkezett!

2600 méter tiszta gyapju
férfi ruha szövet,
valamint nagy mennyiségű

női ruha szövet,
melyek mesés olcsó árakért

416 szerezhetők be az

Alkalmi áruházban.

Kossuth szoborral szemben.

Tapéták

Linoleum padlószőnyegek

Linkrusztrák

a Tapéta háznál

(Jerk és Schuschitz)

6. Wien, VI., Gumpendorferstrasse

Kivánatra mintakártya és költségtérítés ingyen. 452

Biztosítom

hogy nem bánja meg
ha finom 14 karátos
arany ékszer, zseb-
és modern hárfá ütő
ingaórákat akar venni,
vagy javíttatni ha
bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét
MAKÓN, Főter. Az Otthon-
kávéház mellett.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés«
gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.“ Főfőlmulthatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolítja az arcról mindennemű pattanást, bőrtakát, szepőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó víz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájvíz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződését, üdítőleg hat a szájizre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a haját mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Gyomor baj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirrágást, hasmenést és egyéb gyomorirrágást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható:

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnek kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eli x.f.nmar ffo védjegy rajta van.

Egy cserépvérő

munkás munkát keres,
azonnal mehet bárhova.

Cím a kiadóhivatalban.

Névjegyeket, báli meghívókat

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készíti a Makói Független Ujság nyomdája.

Egy tanuló

azonnal fizetéssel felvétetik

Hegedüs Andor

fűszerkereskedésében, Ponyecz ház.

Teljes

Italmérési

berendezések,

sörkimérő-készülékek folyékony szén-savval, vagy légnomással való üzemre pálinka-, sör- és borkimérő pultok, kimérő-csapok, vezetékek és az összes szerelvények

Dr. Wagner és társai

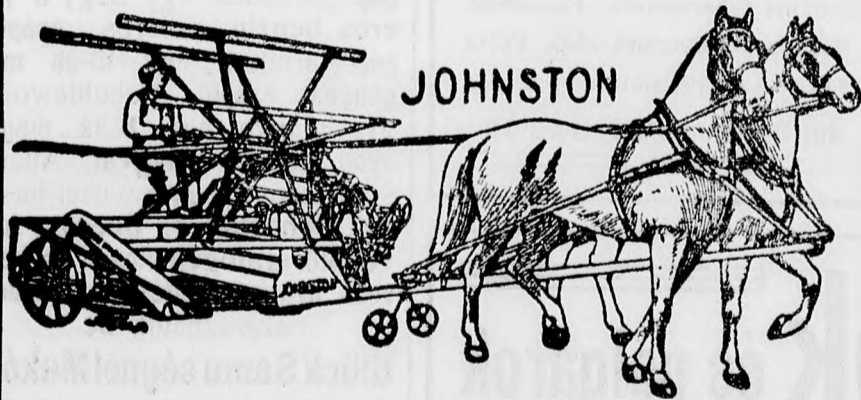
Budapest, IX. kerület, Tinódy-u. 3.

Elsőrendű különlegességi gyártmánya. Legnagyobb gyár e szakmában.

Tessék 3. számú árjegyzékünket kérni és ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

Ujonnan megnyilt

mezőgazdasági (a Kálvária-utcában, az új kórház-gépraktárában) **Makón,** (zal szemben) állandóan raktáron tartom az **Bächer-féle** egyes és kétvasú acél ekéket, kapákat és minden a talajműveléshez szükséges eszközöket. Az ekék fejei acélból készülnek s így törhetetlenek, a kormányok pedig páncéllemezből készülnek s így a föld nem tapad (ragad) rájuk. Állandóan raktáron tartom továbbá, az **Melichár-féle Unicum-Drill** sorvető és eredeti **IMPERATOR**

műtrágya és magvető gépeket, melyek mintán sorbavetnek és sorba trágyáznak, utolérhetetlen tökéletességüknek fogva ezideig páratlanul állanak e téren s már is nagy keresletnek örvendenek. **Nagy ujdonság!** Az eredeti Johnston-féle, 1912. évi egyszerűbb, tökéletes kévekötő-aratógép, mely Makón és környékén több mint 200 gazdánál működik.

Fontos! Az aratógépek részei nálam egész éven át bármikor kaphatók s így a legsürgősebb munkaidőben se történhetik az aratósnál semmi fennakadás! Mindenféle gépek azonnali javítását a legszolidabb áron elvállalom s jótállás mellett teljesítem. Manilla kévekötő-zsinig nálam gyári áron kapható. **Legújabb!** Léghűtéses (vzhűtésnélküli) legújabb motor. Egyszerű, veszély nélküli s bárki által könnyen kezelhető. Rendkívül olcsó üzem! Elsőrendű tiszta gépolaj, folyton raktáron.

Bächer Rudolf

ekegyárának

kerületi képviselője Makó és vidékén

428

Melichár Ferenc

vetőgép-gyárosnak

LIPTÁK BÉLA

Kálvária-utca, újkórházzal szemben.

Asszonyom! A „Menyasszony“-hoz címzett
a rőfös- és divatáru üzletbe o

vásárolja be szükségleteit, Dessewffy-tér püspökkerttel szemben: hol arra a kellemes tapasztalatra fog jönni, hogy az eddig vásárolt áraknál sokkal olcsóbban vesz. Így tehát mindenki saját érdekében cselekszik, mielőtt vásárol, elsősorban az olcsóságáról elősmert cég áru-raktárát tekintse meg, hol mindennemű rőfös- és divatáru cikkek dus választékban a legújabb kivitelben megérkeztek.

Husvétii és tavaszi ujdonságok!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Értesítés.

512

Megérkeztek az 1912. évi Massey
Harris

aratógépek.

Vevők átvehetik május hó 6-ától kezdve. Rendelni szándékozók szerelésnél részt vehetnek

HALÁSZ Á. gépraktá-
rában

Makó, Főtér.

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már kép-
telenek, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshet-
nek. — Jelentkezzenek a
kiadóhivatalban. (Kossuth-
szoborral szemben.) o o o

Tavaszi ujdonságok!

Női- és leánykabátok. Lüsster köpenyek. Izléses női kosztümök már 30 koronától feljebb. Legdivatosabb női aljak. Csipke-, se-lyem-, batiszt- és szövet bluzok.

Szövet- és mosható pongyolák 7 koronától feljebb. Tartós és olcsó női fehéreneműek. Füzvédők. Női sapkák. Gyermekruhák. Gyász bluzok és aljak állandó nagyraktára

KIRÁLY LAJOS

NŐI DIVATÁRUHÁZA MAKÓN.
(Főtér.)

Iparosok és polgárok

kellemes családi szórakozó helye a Szegedi utcai

RÁKÓCZI-VENDÉGLŐ,

mert ott kitűnő jó

tekeasztal és új tekeplya van.

Szép tiszta árnyas kerthelyiség villanyvilágítással

Kitűnő homoki ó- és új rizling borok. Friss kőbányai sör van minden ünnep és vasárnap csapolva. — Olcsó és pontos kiszolgálásról biztosítva. — Társas vacsorák külön is megrendelhetők.

B. pártfogást kér, tisztelettel

Palcsó Ferenc, vendéglős.

Kiadó!

Magános ur ré-
szére megfelelő
külön bejárata

udvari lakás

— mely áll két butorozott szobából előtte verandával — kiadó. Hol? — Cim a kiadó-hivatalban.

Földeladás.

A komlósi útfélen fekvő Zub-
reczki-féle

12 kat. hold föld

tanyaépületekkel együtt, mely üzleti célokra is alkalmas, örökáron eladó, esetleg több évre haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni lehet Mágori Sámuel közs. bíró tulajdonossal.

Vigyázz!!

Legújabb szerkezetű kukorica-
vetőgépeket, lábballajtós száj-
nyílós szecsavágókat, eredeti „Kalmár“ rostákat, ujonnan hi-
telesített mérlegeket, lánc- és fogas boronákat, vízmentes kosi ponyvákat és zsákokat, mosó, mángorlógépeket és jégszekrényeket legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett 448 szállít

Glück Samu cég Makón.

Alkalmi vétel!

Egy 8 lerejű Schuttleworth gyártmányu teljes gőzcséplő-gép garnitúra, egy nagy 8 lóerős benzín motoros, cséplő-gép garnitúra, egy 10-es magányos cséplő Schuttleworth gyártmányu, egy 8-as magányos cséplő Magyar Állami gyártmányu, egy keveset használt Johnston és Deering kévekötő-aratógép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett szerezhetők be

Glück Samu cégnél Makón.

Lucernás

egész évi használatra
kiadó,

Iritz Miksa tulajdonosnál.

Több használt

BUTOR

elköltözés miatt eladó.
Lonovics-sugárut 1.
szám.

Pünkösdi bál!

Nagyszabásu
: ünnepi bálát :

rendez Erdely József saját helyiségeiben pünkösdi vasárnapján. A bál jövedelme az újvárosi róm. kath. templom alapja javára esik. A bál confetti-, serpen-tin dobálással, vi-lágpostával és szépségversennyel lesz egybekötve. — Belépő-díjat személyenként nyolcvan fillért kell fizetni.

A pünkösdi bál fényesnek és sikerült mulatságnak ígérkezik. Iránta a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

Földeladás.

Makótól 15 kilométernyire Pusztakeresztur mellett

253 hold prima föld

eladó 5 holdas parcellákban, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Hagyma- és heretermelésre kiválóan alkalmas. — Ugyancsak ehez közel egy 30 és egy 20 kat. holdnyi terület is eladó. Felvilágo-
511 sitást ad

Dr. Stentzky József,
ügyvéd.

Figyelem! Legújabb!

Világhírű eredeti Helical Premier Alfa Hellas és Humbert kerékpárokat, vörös és szürke hegyi gummit, acetylen lámpákat, csengetyűket és mindennemű kerékpár-alkatrészeket legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktára Makó.